

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๓ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๙

กิเลสสิ้นสมมุติสิ้น

ก่อนจึงหัน

วันนี้คนมาก คนใส่บาตรมากวันนี้ เรากลับไปดูอะไรๆ จะต้องสั่งเสีย ยุ่งมาก วันนี้ไปดูแล้วสั่งเสียอะไรๆ ทางด้านนั้น ไปที่ไรเป็นอย่างนั้นแหละ ไปเที่ยวดูหมด กลับมาก็สั่งให้จัดให้ทำให้เรียบร้อย กลับเข้ามาที่พอดีพระบิณฑบาตจะมาถึงแหละ พระก็มาก ประชาชนก็มาก ใจบุญใจกุศล ศีลธรรมมี เรียกว่าเป็นใจที่มีความหวังมีหลัก มีเกณฑ์ ใจที่มีศีลมีธรรมเป็นใจที่มีหลักมีเกณฑ์มีเครื่องรับรอง ความเป็นอยู่ ความเคลื่อนไหวไปมาในภพชาติต่างๆ ของเราอยู่ที่ใจ ถ้าใจสร้างตั้งแต่ความชั่วช้าลามก ก็เท่ากับสร้างพินสร้างไฟเผาตัวเอง

ไม่มีใครเกินศาสนาที่สอนโลกได้ถูกต้องแม่นยำ ในโลกอันนี้ไม่มี นอกนั้นเป็น แต่พวกคลั่งกิเลสทั้งนั้น ลูบๆ คลำๆ ไป ถ้าของจริงมันไม่สนใจให้เชื่อ ถ้าของปลอมนี้ ความมัวๆ พระพุทธเจ้าตรัสรู้มาเรียกว่าตรัสรู้ธรรมของจริง สิ่งที่เราเห็นแล้วนำมาสั่ง สอนโลกจึงเป็นธรรมของจริงทั้งนั้นไม่มีหลอกเลย ใครที่ว่าพระพุทธเจ้าหลอก ไม่เชื่อ พระพุทธเจ้า นั่นละคือผู้ที่ทำลายตัวเองอย่างฉิบหายปนปี ไม่มีที่หวังแผ่นดินหนึ่งเลย

พระพุทธเจ้าเป็นศาสดา ฟังแต่ว่าของโลกทั้งสาม ไม่มีใครสอนได้ถูกต้อง แม่นยำเหมือนพระพุทธเจ้าแต่ละพระองค์ๆ นี่ท่านสอนได้ถูกต้องแม่นยำทีเดียว เรื่อง กิเลสนี้มีแต่ความจอมปลอมๆ โลกที่ไหลไปตามกิเลสมากต่อมาก จึงกำหนด กฎเกณฑ์ไม่ได้ ไปที่ไหนมีแต่กองพินกองไฟเผาไหม้ ที่ว่าฐานะสูงต่ำอะไรๆ เอามาอวด กันอย่างนั้นแหละ กิเลสนั้นละอวด พองตัวขึ้น ขำมีเงินมีทองข้าวของสมบัติต่างๆ ยศถาบรรดาศักดิ์ อำนาจบ้างๆ มันอะไรก็เผลอเผลอมาประดับ หลอกกันไปอย่างนั้น ธรรม ท่านไม่หลอก ธรรมตรงไปตรงมา ใครปฏิบัติตามธรรมแล้วไม่เชื่อใครเลย เชื่อธรรม อย่างเดียวเต็มหัวใจแล้ว อยู่ไหนแสนสบายๆ

นั่นละธรรมกับใจเป็นอันเดียวกันแล้วไม่เชื่อใคร แม่นยำ ดังพระพุทธเจ้าตรัสรู้ ผางขึ้นมาไม่เชื่อใครเลยสามโลกธาตุ คือเป็นศาสดาองค์เอกเพียงพระองค์เดียว สวาท ทั้งหลายบรรลुरुธรรมขึ้นมาก็แบบเดียวกัน สอนแบบเดียวกันเลย ท่านที่บอกเหล่านี้เป็น ผู้ที่ตายออกตายใจได้สำหรับพวกเราที่เป็นชาวพุทธ ยึดท่านเป็นหลักเป็นเกณฑ์ เป็น คูชีวิตจิตใจ ให้ยึดพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ คือยึดคำสอนของท่านที่ท่านสอน ไว้อย่าปล่อยอย่างว่าง

เวลานี้โลกกำลังเลอะเทอะมากที่สุดทีเดียว ขอให้พูดเต็มปากเสียหน่อยเถอะ หลวงตาบัวสามารถจะพูดได้เต็มปากครอบโลกธาตุด้วยความสัตย์ความจริง ที่เต็มอยู่ในหัวใจซึ่งได้ปฏิบัติมาเต็มเม็ดเต็มหน่วยแล้วไม่สะทกสะท้าน เราไม่ได้วัตรอยนะเช่นเดียวกับพระพุทธเจ้าตรัสรู้เพียงพระองค์เดียวเท่านั้นไม่ได้ตามใครเลย จำเท่านั้นครอบโลกธาตุ ธรรมอันเดียวกัน ใจอันเดียวกัน เป็นคู่ควรกับธรรมคือใจอย่างเดียวกัน รู้เข้าไปแล้วจะถามใครที่ไหน จำขึ้นมาแล้วพอๆ นั้นละธรรมแท้เป็นอย่างนั้น ให้พากันยึด

ทางที่จะเข้าหาธรรมแท้คือการสร้างบุญสร้างกุศล การทำบุญให้ทาน รักษาศีล เจริญเมตตาภาวนา นี่คือทางแห่งความดีงามเพื่อความพ้นทุกข์ ให้ท่านทั้งหลายจับเอาไว้ อย่าทำแบบงูๆ ปลาๆ คนเราทั้งคนมีค่ามีราคา ตัวเองสำคัญก่อนอื่นแหละว่ามีค่ามีราคามีความสำคัญ คือเรานั้นแหละ จึงเรียกว่ารักเราเป็นอันดับหนึ่ง รักคนอื่นเป็นอันดับต่อๆ ไป รักเราเป็นอันดับหนึ่ง เมื่อรักเราแล้วจะทำยังไงปฏิบัติยังไงถึงจะให้เหมาะสมกับคำว่ารักเรา ก็ต้องบำรุงรักษา อย่าทำลายตนเองด้วยความเชื่อกิเลสที่มันหลอกหลวงโลก จำให้ดีทุกคน

วันนี้วันอาทิตย์คนมาก ใส่บาตรมาก เราก็อพอใจ ดูหม้อนรกเดือดอยู่พล่านๆ ไม่มีวันมีคืน สัตว์ที่ไหลลงไปนรกๆ ด้วยอำนาจของกิเลสมันปิดหูปิดตาว่านรกไม่มี กิเลสมันไม่ได้ไปตกรนรก สัตว์โลกที่ถูกมันหลอกต่างหากไปจมอยู่ในนรก เต็มอยู่ในนรกมีบกมีบางที่ไหน ไม่บกไม่บาง มีแต่หนาแน่นขึ้นเรื่อยๆ พระพุทธเจ้าทรงรู้ทรงเห็น นำมาสอนโลกผิดที่ตรงไหน พวกเราให้เชื่อนะ ไม่เชื่อพระพุทธเจ้าหมดค่าหมดราคา คนทั้งคนไม่มีราคาเลย หมดถ้าไม่เชื่อพระพุทธเจ้า ธรรมพระพุทธเจ้า

พุทธิ ธมฺมํ สงฺฆํ สรณํ คจฺฉามิ ไม่ยึดท่านเป็นหลักเป็นเกณฑ์แล้วจมทั้งเป็น ยังไม่ตายก็ตาม จม ให้จำให้ดี เราพูดนี้พูดอย่างเน้นหนักๆ เรียกว่าเต็มไปด้วยรสด้วยชาติที่เป็นความแม่นยำจากหัวใจ เราไม่ได้มาสอนเล่นๆ สอนโลก จำให้ดี อย่าทำเหล่าๆ เหล่าๆ เราไม่ใช่คนเหล่าเหล่า ให้ทำให้ดี ให้พร

หลังจันทัน

ที่ว่าสมมุติๆ ในโลกอันนี้ก็คือกิเลสเป็นจอมสมมุติ บอกอย่างนั้นเลย เมื่อกิเลสสิ้นไปแล้วสมมุติทั้งปวงก็สิ้นไปด้วยกัน สถานที่อยู่ของกิเลสคือหัวใจ จิตเป็นที่เกิดที่อยู่ของกิเลสทั้งหลาย อยู่ที่ใจ กิเลสทั้งหลายเกิดที่ใจ แล้วก็เหมือนสนิมเกิดจากเหล็กกัดเหล็ก และธรรมอยู่ที่ใจ ธรรมนะ จะว่าเกิดที่ใจถ้าเป็นปลีกย่อยของธรรมก็พอพูดได้บ้าง ถ้าว่าธรรมแท้แล้วเกิดไม่มี อยู่กับใจเลย ใจนี้เป็นอนันตกาล นั้นละที่วานิพพานเที่ยง คือใจนี้เที่ยง ธรรมแท้เที่ยง กิเลสไม่เที่ยง เกิดดับได้ๆ

เวลาสั้นกิเลสที่ตัวเป็นภัยอยู่ในใจนี้แล้วจิตนี้จึงตื้นขึ้น จะเรียกว่าธรรมธาตุก็ได้ หรือนิพพานเที่ยงก็ได้ แยกไปหลายด้าน แยกไปตามธาตุตามชั้นก็เช่นอย่าง พระพุทธเจ้า-พระอรหันต์ อย่างนี้แยกไปได้ แต่หมายเอาจิตดวงเดียวนั้นละ จิตดวงนั้น เป็นธรรมธาตุก็ได้ นิพพานเที่ยงก็ได้ จิตบริสุทธิ์ก็ได้ พอชั้นสลายแล้วสิ่งเหล่านี้ก็ไปด้วยกัน ก็พูดได้แต่วานิพพาน ๆ เท่านั้น อย่างอื่นพูดไม่สนิทปาก ที่นำมาพูดเวลานี้ใครเป็นคนคุยเชี่ยวชาญคั้นขึ้นมาสอนโลกให้โลกได้เห็นได้ชม มีพระพุทธเจ้าพระองค์เดียวเท่านั้น พอพระพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมฝั่งนี้ขุดคั้นธรรมประเภทนี้ขึ้นมาแล้ว ประกาศกังวานให้บรรดาสัตว์ทั้งหลาย ปัจจุบันนี้ก็เรียกว่าพระเบญจวัคคีย์ทั้งหลาย นี่กำลังขุดคั้นเสาะแสวงหาธรรมอยู่ พอพระองค์เจอแล้วก็มาสอนสาวกहाँองค์นี้ เบญจวัคคีย์ทั้งหลายก็ผ่านฝั่งได้เลย

จากนั้นก็ค่อยกระจาย ๆ กระจายเป็นพระสาวกเท่านั้นองค์เท่านั้นองค์ เช่นพระยส พระอะไรต่ออะไรหลายจำนวน เลยกลายเป็น สงฆ์ สรรณ คจฺฉามิ ไปกว้างขวางไม่มีประมาณ นี่ละกิเลสอยู่ที่ใจ เกิดที่ใจนั้นแหละ ทำลายใจ อะไรจะให้ใจฉิบหายไม่ได้นะ ถึงจะทุกข์ขนาดไหนยอมรับว่าทุกข์ แต่จะทำใจให้ฉิบหายไปเลยนี้ไม่ได้ นี่ละใจที่ว่า เป็นนิพพานหรือนิพพานเที่ยง คือใจดวงนี้ ไม่มีคำว่าเกิดว่าตาย ใจนี้คำว่าเกิดว่าตายไม่มี ส่วนที่ว่าเกิดว่าตายนี้สภาพต่าง ๆ ที่เป็นธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับจิตคือบุญและบาป

บาปนี้ทำให้ไปทางชั่ว บุญให้ไปทางที่ดี ใครสร้างบาปสิ่งที่จะได้รับมาก็เป็นบาป จิตจะเข้าไปสวมสู่อันนั้นแหละ ไปสภาพคือร่างกายหรือสภาพอันนั้นแหละ จะเป็นเทวบุตรเทวดา อินทร์ พรหม นรกจกเปรตอะไรก็ตาม จิตจะเข้าไปสู่นั้นถ้าเป็นฝ่ายชั่ว ให้ฉิบหายไม่ฉิบหาย ก็เรียกว่าเกิดว่าตาย หมายถึงอัตรภาพที่จิตเข้าไปอาศัยนั้น ว่าเกิด เข้าไปอยู่นั้นเรียกว่าเกิด พอสภาพอันนั้นหมดความหมายแล้ว สลายเรียกว่าตาย ก็มีอยู่ภายนอกเท่านั้นว่าเกิดว่าตาย

สำหรับจิตแล้วไม่มีคำว่าเกิดว่าตาย พอพ้นจากสภาพทั้งหลายเหล่านี้ คือไม่เข้าไปเกี่ยวข้องแล้วบริสุทธิ์เต็มที่แล้วเรียกว่านิพพานไปเลย ท่านจึงเรียกว่านิพพานเที่ยงก็หมายถึงธรรมธาตุนั้นละ ธรรมธาตุที่บริสุทธิ์สุดส่วนแล้วนี้แล เป็นนิพพานเที่ยงขึ้นมาของผู้บำเพ็ญ ถ้าไม่บำเพ็ญก็ไม่มีอันนี้ มีแต่ความทุกข์ความลำบากลำบาก เขาไปสวรรค์นิพพานกันมากขนาดไหน ทางนี้ก็แหวกแนวลงไปนรกจกเปรตจนได้นั้นแหละ เพราะชอบทำตั้งแต่ความชั่วช้าลามก คือบาปบุญไม่ลำเอียง ใครเอนไปทางไหนทางนั้นก็รับเอนไปทางบาปเป็นบาป เอนไปทางบุญเป็นบุญ ทำบาปได้บาป ทำบุญได้บุญ ว่าอย่างนั้นเลย

จึงให้พากันระมัดระวังให้ดี คำพูดนี้มีพระพุทธเจ้าพระองค์เดียวเป็นปฐมฤกษ์ ที่พูดว่าสวากขาตธรรม ตรัสไว้ชอบแล้ว เอกนามก็ ไม่มีสอง ตรงแนวเลย คือความถูกต้องโดยถ่ายเดียว ได้แก่พระวาจาของพระพุทธเจ้า และพระญาณหยั่งทราบของพระพุทธเจ้าแม่นยำ นี่จะนำมาสอนโลก ใครปฏิบัติตามนี้แล้วจะผ่านไปได้ในทางที่ดีพ้นได้เลย ถ้าใครฝืนก็จมได้เลย ให้เป็นอย่างอื่นไม่เป็น ขึ้นได้ลงได้ จมได้ฟูได้ เท่านั้นแหละ ให้พากันจำเอา

อันนี้ท่านก็ทำให้พิสูจน์อยู่แล้ว ไม่ใช่พูดแบบงู ๆ ปลา ๆ ลูบ ๆ คลำ ๆ มาสอนโลก ของพระพุทธเจ้าไม่มี พระพุทธเจ้ามีจริงขึ้นมาเลย ยันขึ้นมาเลยละตัวพยาน ตั้งแต่เป็นร่องเป็นรอย สร้างพระบารมีมา เฉพาะชาติปัจจุบันขึ้นเป็นลัทธิัตถราชกุมารออกมาเรื่อย ๆ จนเสด็จออกทรงผนวช นี่มีร่องรอยมาเรื่อย ๆ ทรงบำเพ็ญเพียรเพื่อตรัสรู้อยู่ ๖ ปี จากนั้นก็บรรลुरुธรรมฝั่งขึ้นมา นี่จะมีร่องรอย ๆ มา จนกระทั่งถึงตัวจริง ได้แก่ความบริสุทธิ์ นี่ละจิตดวงนี้ไม่เคยตาย ไม่มีคำว่าตาย พอบริสุทธิ์เต็มที่แล้วก็นิพพานไปเลย ถ้าบาปเต็มทีก็จมลงในนรกไปเลย แต่ฟื้นขึ้นมาได้ เป็นกฏอนิจจัง สมมุติอยู่ในกฏอนิจจัง ไตรลักษณ์เป็นสมมุติ แดนสมมุติเป็นอย่างนั้น ส่วนวิมุตติผ่านหมดเลยไม่มีอะไรเข้าไปเกี่ยวข้องได้

นักจิตตภาวนาที่จะรู้หลักความจริงของจิตดวงนี้เป็นนักท่องเทียวเกิด แก่ เจ็บ ตายมาก็กักปีกัลป์ได้เป็นอย่างดี และบทกถา คือจิตตภาวนาตามทางของศาสดาที่สอนไว้ นี่ละจะตามเข้าถึงตัวเลย การทำบุญให้ทานมีแต่เรื่องติดตามรอยของจิตทั้งนั้น จะจุดลากจิตให้หลุดพ้น รวมเข้าไปแล้ว การให้ทานรักษาศีลมารวมอยู่ในภาวนา เข้าในจุดเดียวกันหนุนจิตให้พ้นไปเลย อย่างอื่นเอาจิตให้พ้นไม่ได้ ไม่มี มีความดีงาม มีการให้ทานรักษาศีลภาวนา คือความดีทั้งหลาย มีเท่านั้น ที่จะจุดจะลากจิตให้หลุดพ้นจากกองทุกข์ทั้งหลายได้ไม่สงสัย นอกนั้นไม่มี อะไรจะมาช่วยจิตให้พ้นจากทุกข์ได้ไม่มี นอกจากความดีงามทั้งหลาย บาปนี้พาจม พากันจำเอา

นักภาวนาเป็นผู้จะรู้วิถีทางเดินของจิตได้เป็นอย่างดี นอกนั้นก็อย่างพวกเรานี้ ก็ นักเกิดนักตายเหมือนกันหมด ใครรู้ร่องรอยของตัวที่ไหน ไม่รู้ ไม่รู้ละ นักเกิดก็คือเรา แก่ เจ็บ ตายก็คือเรา ขึ้นสูงลงต่ำก็คือเรา แต่มันก็ลูบ ๆ คลำ ๆ ของมันไปอย่างนั้น พอมีเครื่องมืออันดีงามพอตัว เช่นอย่างจิตตภาวนาตามรอย รอยของจิตมันไปเกิดในภพใดชาติใด แล้วมันเข้ามาเป็นอารมณ์ของจิตมันไปติดสิ่งใด ๆ อารมณ์มันติดสิ่งใดตัดออก ๆ ติดสิ่งใดตัดออกเรื่อย หดเข้ามายันเข้ามาด้วยจิตตภาวนาดูชัดเจน อันนี้ชัดมากนักจิตตภาวนา ภาวนาได้หลักได้เกณฑ์ต้องรู้อย่างนี้ เป็นอย่างอื่นไปไม่ได้

ชัตน์มีลัมบ้าง ตั้งได้บ้างเข้าไป เตี้ยวตั้งได้บ้าง แล้วกิเลสลัมให้เห็น หือ มึงก็มี ท้องเหมือนกันหรือกิเลส มึงลัมหงายท้องให้กูดู นึกว่ากูมีแต่ท้องให้มึงดู ที่นี้ได้กำลังใจ แล้วนะ วิธีการใด เน้นหนักเข้ามาเรื่อย ๆ นี่ละกิเลสอยู่กับใจ จำให้ตีทุกคน กระแสของ กิเลสที่มันรุนแรงเป็นภัยต่อธรรม เป็นอย่างนี้ สติธรรมตั้งไม่ได้ กิเลสเตะที่เดียวพัง ๆ ดู อยู่ในหัวใจของทุกคน นี่นำมาพูดจากเวทีคือสนามรบบนภูเขา น้ำตาร่วงอยู่บนภูเขาเรา ไม่ลัม จากนั้นก็เอากันเรื่อย ๆ

สรุปความลง กำลังก็เสริมขึ้นมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งตั้งสติได้ตั้งสติอยู่ จิตสงบ ร่วมเย็นเป็นสมาธิขึ้นมาได้ ที่นี้กระแสของกิเลสแบบนั้นไม่สามารถแหละ สติตั้งได้ ๆ จากนั้นก็ก้าวออกทางด้านปัญญา พอออกทางด้านปัญญาตีกระจายนี้ โธ ปัญญาเป็น ของเล่นเมื่อไร สมาธิก็ว่าดี ๆ เพราะฉะนั้นคนถึงติดสมาธิเป็นเหมือนหมูขึ้นเขียง ที่พ่อ แม่ครูจารย์ไล่เราลงจากสมาธิหมูขึ้นเขียงเราลัมเมื่อไร มันไม่ยอมลง มันยังจะป็นขึ้น เขียง ท่านปิดลงมันก็ไม่ยอมลง

ปัญญามีทำไมไม่ใช่ นั่นท่านพูดนะ สมาธิไม่ใช่เรื่องแก้กิเลส ตีกิเลสให้ทะล่อม เข้ามาสู่ความสงบเพื่อปัญญาจะได้แก้ไขทำลายกันได้ง่ายขึ้นเท่านั้น ปัญญาเป็นเครื่อง แก้กิเลสนะ นั่นละท่านชี้ปั๊บ ๆ เข้าไปตรงนั้นนะ สมาธิไม่ใช่เรื่องแก้กิเลส ตีกิเลสทะล่อม เข้ามาสู่ความสงบเพื่อทำลายได้ง่าย ท่านว่าฉัน

พอออกจากสมาธิก้าวเข้าสู่ปัญญาก็เป็นอย่างที่ท่านว่าละชิ พอมันออกทางด้าน ปัญญานี้มันเห็นเหตุเห็นผลทุกสิ่งทุกอย่างจำขึ้นมา ๆ โอ้ เป็นอย่างนี้ ๆ เอ๊ ชอบกล ๆ ปัญญา ที่นี้ก็หมุนตัวเลยเพราะสมาธิมันพอตัวมาแล้ว ออกทางด้านปัญญามันเร็ว สำหรับเรานะ เพราะสมาธิมันนอนตายอยู่นั้นนาน ๕ ปี พอออกทางด้านปัญญาก็ดีดี ผิง เลย ที่นี้ไม่นอน กลางคืนก็นอนไม่หลับ กลางวันยังนอนไม่หลับอีกมันจะตาย มันหมุน ของมันเรื่อยเวลาสติปัญญามีกำลังมันเป็นอัตโนมัติ ต้องวิ่งเข้าไปหาท่านอีก วิ่งเข้าไปหา ท่านท่านก็แก้ปั๊บอีกเหมือนกัน

สรุปความลงแล้วว่าเรื่องการออกเดินทางด้านปัญญา กับการเข้าพักสมาธิ ให้ทำ ไปด้วยกันโดยสม่ำเสมอ เวลาจิตเหน็ดเหนื่อยเมื่อล้าด้วยการพิจารณาทางด้านปัญญา ซึ่งเรียกว่าทำงาน ให้อ่อนจิตเข้าพักสมาธิเสียก่อน เรียกว่าพักงาน พักผ่อนนอนหลับพูด ง่าย ๆ ว่าฉัน พอจิตมีกำลังจากสมาธิแล้วออก มีกำลังแล้วดีดี ผิงเลย พออ่อนกำลังลงเข้า มาสู่สมาธิ พอมีกำลังแล้วออกอีก นี่เป็นทางที่ถูกต้องจำเอาไว้ เรื่อยจนกระทั่งผ่านได้ เลยด้วยวิธีการนี้ สมาธิไม่ใช่แก้กิเลส แต่จะไม่พักตายคนเรา จะเห็นว่างานได้จากการ ทำงานต่างหากไม่พักเลยตายได้ ถึงจะได้งานก็ตาม สมาธิเป็นการพักผ่อน พักผ่อนเอา กำลังเพื่อจะทำงานได้สะดวกนั่นเอง เป็นอย่างนั้น แล้วสุดท้ายผ่านได้แล้ว เท่านั้นละ

วันนี้สายแล้วนะ โธ่ ว่าจะไม่พูดมากมันก็มากอยู่แล้ววันนี้ เอาแต่ธรรมะเด็ดๆ
 เผ็ดๆ ร้อนๆ มาพูดให้ท่านทั้งหลายฟัง ธรรมะนี้ถอดออกจากหัวใจนะ ไม่มีสะทก
 สะท้านกับโลกใดในสามโลกธาตุนี้ เราจึงพูดได้เต็มปาก ในสามโลกธาตุนี้ธรรมประเภท
 นี้เหนือหมดเลย ไม่มีคำว่าสะทกสะท้านกับสิ่งใดพอที่จะหลบจะหลีกไม่มี ผางขาด
 สะบั้นๆ ไปเลย คำพูดจึงเป็นธรรมล้วนๆ กิเลสไม่มีเข้ามาเจือปน พูดออกมาจะว่าอาจ
 หาญก็เลย อาจหาญชาญชัยก็เลยไปหมดๆ เพราะเหนือสมมุติแล้ว พูดได้เต็มปาก ไม่มี
 สะทกสะท้าน

เป็นแล้วพูดไม่ได้ยังไง ก็มันเต็มอยู่ที่หัวใจ ควรจะพูดได้ๆ ทั้งนั้นคนเรา เพียง
 สมานนี้ก็ของง่ายเมื่อไร โวหารสมานขึ้นแก่นะ จิตเป็นสมานนี้โวหารเก่งเหมือนกัน แต่
 มันโวหารอยู่ในวงสมาน โวหารของนักโทษในเรือนจำเข้าใจไหม โวหารของปัญญาชน
 แหวกเรือนจำออก ทำลายคุกออกนอกโลกออกนอกคุก ทำลายด้วยปัญญา วัฏจักรเป็น
 กรงขัง สติปัญญาทำลายขาดสะบั้นไปเลย เอาละให้พร

รับฟังรับชมพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th

และรับฟังจากสถานีวิทยุสวนแสงธรรม กรุงเทพฯ และสถานีวิทยุอุดร

FM 103.25 MHz